

# AIDAI

Münchenas

Penktadienis, 1946. I. 4 d. (II metai) Nr. 3/40

## MODEL PAVYKO INVAZIJA?

1944 metų birželio mėnesio oras buvo labai blogas. Meteorologai nuolat informavo gen. Eisenhowerį apie oro padėtį. Jis tikėjo meteorologais ir neapsivylė. Birželio 6 d. ryto oras buvo idealus keltis į krantą. Taigi sąjungininkų meteorologai pralenkė vokiečius. Per 4 savaites į Prancūziją buvo iškelta daugiau kaip vienas milijonas sąjungininkų karių, 183.000 sunkvežimių ir 650.000 tonų karinės medžiagos. Birželio 13-16 dienomis kanale siautė didžiausios audros, kurių čia nebūvo per paskutinius 29 metus, tačiau gerai viskam pasiruošus, jos negalėjo pakenkti. Daug padėjo amfibinės transporto priemonės. Ypatingai gerai parėmė tiekimą vadinamieji plaukiantieji uostai. Birželio 19 d. pakilo stipriausia audra, kurios nebuvo per 40 metų, ir daug pakenkė amerikiečių ir britų uostams. Tačiau netrukus po to buvo paimtas Cherburgo uostas, ir žymiai palengvėjo tiekimas. Iš tikrųjų invazija pavyko tik 5 naujų išradimų dėka. Pirmiausia vadinamasis „Bulldozer“ įgalino karinius dalinius greitai pašalinti nuo gatvių griuvėsių kruvas. Toliau „metaliniai patiesalai“ ir sunkiausiems vežimams padėjo pravažiuoti pelkes ir smėlynus. Tretysis, tiltų statybos išradimas, sudarė sąlygas lengvai ir greitai atstatyti tiltus. Be to, daug prisidėjo ir „Fido“ bei „Pluto“. „Pluto“ yra naftos tiekimo vamzdis, nutiestas jūros dugne. Mokslinis ir techninis sąjungininkų pranašumas bei nuodugnus pasiruošimas užtikrino invazijos pasisekimą. Invazijos pasisekimas nulėmė Vokietijos pralaimėjimą.

## TRUMPOS ŽINIOS

- Vašingtonas. Devisų suvaržymams panaikinti ir pasaulinei prekybai atgaivinti sudaromas valiutos fonas su 8.800 mil. dolerių

ir Pasaulinis Bankas su 9.100 mil. dolerių pagrindinio kapitalo.

- Kopenhaga. Danijos min. pirm. Christensenas Naujųjų Metų kalboje Anglijai pareiškė padėką už krašto išlaisvinimą.

- Briuselis. Belgijos min. pirm. mininkas neseniai pareiškė, kad Belgijos anglies gamyba pasiekė prieškarinį lygį, būtent 100.000 tonų kasdien.

- Londonas. 3000 lenkų karių iš Anglijos grįžta į Lenkiją. Prieš jiemis išvykstant, Lenkijos pasiuntinys Strassburgeris atsisveikindamas pareiškė: „Jūs teisingai elgiatės, kad grįžtate į tėvynę. Jūs grįžtate kaip liudytojai tos draugystės, kuri čia galėjote naudotis“.

- Didžiojo Hesseno socialdemokratų partija nutarė nesijungti su komunistų partija.

- Sausio 2 d. Nürnbergo teismas vėl pradėjo posėdžius. Kalterbrunneris, kaip ligonis, pirmajame posėdyje nedalyvavo. Kaltinimo atstovai pateikė įrodymuosius dokumentus iš Gestapo veiklos. Inž. Grebe pareiškė, kad Lenkijoje beveik kasdien buvo nužudoma po 1000 žydų. Netrukus bus apklausti ir kiti liudytojai.

- Londonas. Londono Sv. Pauliaus Katedros vyskupas, applankęs Vokietiją, parašė straipsnį laikraštyje „Spectator“. Jis sako, kad bažnyčios ir universitetai buvusios dvasios tvirtovės, kurių Hitleris nepajėgęs sunaikinti. Jam besikalbant su vokiečiais, paaiškėjo, kad visi vokiečių vargai ir rūpesčiai kyla tik dėl rusų okupacinės zonos buvimo. Tačiau negaunama jokių tikrų žinių iš tos zonos, kuri esanti atitverta geležine uždanga. Silezijos ir Rytprūsių pabėgėliai buriasi apie bažny-

čias ir jose ieško paguodos ir jėgos. Daugis vokiečių laukia susirėmimo tarp sąjungininkų, tačiau dvasininkai karo nenori. Jie pageidauja tokios Vokietijos, kuri per taiką sustiprėtų.

- Vašingtonas. Stingant jūrininkų, 66 JAV laivai, jų tarpe 19 karinių transporto laivų, negali išplaukti. Pagelbos priemonėms pervežti į vargstančią Europą tuo jau reikalinga 1000 karininkų ir 10.000 jūrininkų.

- Mūnbergas. Pagal amerikiečių vyr. kaltintojo maj. Farro apskaičiavimus, vokiečių SS armiją sudarė 750.000 vyrų. 1944 m. rugpiučio mėn. 1 d. įvairiose konc. stovyklose buvo 524.286 kaliniai, jų tarpe 379.167 vyrai ir 147.119 moterų. Jie turėjo dirbti vokiečių karinei pramonei iki paskutinio atodūsio. Maj. Farro perskaitė SS pranešimą, iš kurio matyti, jog tik 4 SS daliniai Pabaltės valstybėse ir Gudijoje nužudė per 38.000 vadinamųjų partizanų.

- Sausio mėn. 10 d. išleidžiami nauji vokiečių pašto ženklai su užrašu „Vokiečių paštas“.

- Loblenas. Čia trečiadienį iškilmingai įsteigta nauja Rheinland-Hessen-Nassau provincija. Vyriausybės galva paskirtas Dr. Bodenas. Vyriausybę sudaro: 4 krikščionių demokratų, 2 - socialdemokratų, 1 komunistų ir 1 nepriklausomų atstovas.

- Berlynas. Neuköllno (Berlyno amerikiečių zona) administracija trečiadienį perduota vokiečiams.

- Londonas. Buvęs vokiečių radijo kalbėtojas anglų kalba William Joyce, kuris prieš 2 mėn. nušautas mirti, ketvirtadienį viename kalėjime buvo pakartas.

- Helsinkis. Marš. Manerheimas trečiadienį iš Portugalijos grįžo į Suomiją. Tik grįžus į tėvynę, jo sveikata labai pablogėjo.

- Paryžius. Prancūzijos Ministrų Paryžys trečiadienį susirinko posėdžio. Posėdžio tikslas paruošti notą D. Britanijai, JAV ir Sov. Sąjungai. Šia nota bus paprašyta sutikti išsamaus pranešimo apie Maskvos konferenciją.

- Teroristų ir ginklų ieškojimas Jeruzalėje tęsiasi. 5000 asmenų suimta. Egipte prasidėjo žydų prekių boikotas. Antro dienį, ryšium su britų-prancūzų Libanono sutartimi, Beirute prasidėjo generalinis streikas.

- Vašingtonas. Sovietų pasiuntinys JAV Gromyko paskirtas sovietų atstovu į Tolimųjų Rytų Komisiją.

- Mūnchenas. Iš rastosios nacių partijos narių kartotekos paaiškėjo, kad Rudolfas Hessas 1942 m. išbrauktas iš partijos narių sąrašo. Jo partinis pažymėjimas numeruotas Nr. 16.

- Iserlohne rastas ir trečias Hitlerio testamento egzempliorius, prie kurio pridėtas laiškas rodo, jog Hitleris Himmlerio išdavimo buvęs nepaprastai pritrenktas.

- Madridas. Vokiečių diplomatai iš Ispanijos bus išduoti ateinantį mėnesį. Nuostabu, kad Ispanijoje yra 12.000 vokiečių. Jų tarpe 1000 diplomatų ir gestapininkų, 1600 kareivių ir kitokių, kurie įtraukti į išduotinų asmenų skaičių.

- Bukareštas. Trijų sąjungininkų komisija trečiadienį tęsė savo darbus Rumunijos vyriausybei perorganizuoti. Komisijos narius priėmė karalius Mykolas. Be to, Komisija priėmė opozicijos vadus: Maniu ir Bratianu.

- Jeruzalė. Čia trečiadienį apklausta 200 asmenų ir 6 suimti.

- Londonas. Attlee ir Bevinas ketvirtadienį redagavo raštą, kurį pateiks Sąjunginių Tautų pilnatieis posėdžiui. Sovietų atstovu į pilnatieis posėdžius paskirtas Višinskis.

- Tarp Anglijos ir Pietų Amerikos atidaryta nauja oro susiekimo linija. Pirmasis lėktuvas 10.000 km atstumą perskrido per 34 val.

- Londonas. Churchillis išvysta į Floridą poilsio atostogų. Numatoma, kad jis ten išbus iki kovo mėn. pabaigos. Jį pavaduos Edenas.